

РЕШЕНИЕ

№ 6773

гр. София, 14.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 38 състав,
в публично заседание на 26.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Татяна Жилова

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **2008** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.145-чл.178 АПК във връзка с чл.39 от Закона за правната помощ (ЗПП).

Образувано е по жалба на адвокат М. В. Т., подадена чрез пълномощника й адв.М. Г., срещу писмо с изх.№22-202-134 от 20.01.2022г. от председателя на Националното бюро за правна помощ (НБПП), с което на жалбоподателката е отказано заплащане на адвокатско възнаграждение за оказана правна помощ.

Жалбоподателката М. В. Т. оспорва отказа като незаконосъобразен. Твърди, че са налице всички изискуеми от ЗПП предпоставки за заплащане на правната помощ, тъй като тя е действително оказана и отчетена в срока по чл.38, ал.4 във връзка с ал.3, т.1 от ЗПП, който тече от приключване на досъдебното производство с акт на прокурора. Претендира съдебни разноски.

Ответникът – председателят на Националното бюро за правна помощ, чрез процесуалния си представител юрисконсулт П. Д., оспорва жалбата. Счита, че срокът за подаване на отчет за оказаната правна помощ тече от преустановяването на участието на адвоката в производството, а не от приключване на производството, като се позовава на изричния текст на нормата на чл.38, ал.4 от ЗПП. Претендира съдебни разноски.

Съдът, след преценка на доводите на страните и събраните по делото

доказателства, установи следното:

Жалбата е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Установени факти:

Не са спорни обстоятелствата, че жалбоподателката упражнява адвокатска професия и е вписана в Националния регистър за правна помощ под №2461.

На 11.11.2020г. прокурор от Специализираната прокуратура (СП) е отправил по факса искане до НБПП да определи лице, упражняващо адвокатска професия, което да бъде назначено като защитник на обвиняемото лице М. И. И. по досъдебно производство №8/20 по описа на ГДБОП – МВР, пр.пр. №1405/2020г. по описа на СП. В искането е посочено също, че определеният служебен защитник трябва да присъства на делото по определяне мярката за неотклонение на обвиняемото лице, което ще се проведе в същия ден от 15.00ч.

С Уведомително писмо №50400/2020 изх.№27230/2020 от 11.11.2020г. председателят на С. адвокатска колегия (САК) е определил жалбоподателката като защитник на обвиняемото лице в досъдебното производство, като изрично е посочил, че съгласно чл.26, ал.2 от ЗПП прокурорът е длъжен да издаде акт за назначение на служебния защитник за всички фази на производството.

С Постановление от 11.11.2020г. прокурорът е назначил жалбоподателката за защитник на обвиняемото лице по делото до приключването му.

Видно от представения протокол от открито съдебно заседание на Специализирания наказателен съд (СНС) на 11.11.2020г от 15.00ч. по нчд №3303/2020г. жалбоподателката е осъществила правна помощ процесуално представителство на обвиняемото лице при разглеждане на мярката за неотклонение.

Досъдебното производство е частично прекратено по отношение на обвиняемото лице М. И. И. и е изпратено на компетентната прокуратура в [населено място] с постановление на прокурора от 25.06.2021г.

На 29.12.2021г. жалбоподателката е подала отчет до адвокатския съвет, с който е отчетела обема на оказаната правна помощ: представителство и защита по мярката за неотклонение на 11.11.2020г. с времева ангажираност 10 часа в 1 ден след работното време.

Адвокатският съвет е извършил проверка на представения отчет и е определил адвокатско възнаграждение в размер на 255 лева НБПП, след което отчетът е изпратен в НБПП, където е заведен с вх.№14102/2021г.Към отчета са приложени всички доказателства, необходими за вземане на решение по него..

С оспореното писмо председателят на НБПП е върнал отчета на жалбоподателката, като е отказал да изплати определеното възнаграждение с мотив, че отчетът не е подаден в едногодишния срок по чл.38, ал.4 от ЗПП, считано от датата 11.11.2020г., когато е извършено единственото процесуално действие от страна на жалбоподателката.

В съдебното производство ответникът представя Задължителни указания с изх.№15-12-22-/30.07.2015г., дадени на адвокатските съвети, относно прилагането на чл.38, ал.4 от ЗПП.

Правни изводи:

По допустимостта на жалбата

Оспореното писмо има характер на индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 от АПК, тъй като обективира волеизявление на председателя на НБПП за отказ да се изплати претендирано възнаграждение за оказана праван помощ. Макар и да не е оформено с реквизитите на административен акт, то по съществото си представлява решение по чл.39 от ЗПП и засяга непосредствено по неблагоприятен начин правото на жалбоподателката да получи възнаграждение за труда си. Жалбата е подадена в срока по чл.149, ал.1 от АПК.

Жалбата е допустима като подадена в срок срещу акт, който подлежи на съдебен контрол, от лице, което има правен интерес от оспорването.

По основателността на жалбата

В изпълнение на правомощията си по чл.168 от АПК съдът извършва преценка за законосъобразността на административния акт по всички основания по чл.146 от АПК, като не е ограничен от посочените основания от жалбоподателката.

Редът и условията за предоставяне на правна помощ са регламентирани в ЗПП и в Наредбата за заплащането на правната помощ (НЗПП).

1. Оспореният административен акт е издаден от компетентния орган по чл.39 от ЗПП.

2. Актът е в писмена форма и съдържа фактическите и правните основания за издаването му, поради което е в съответствие с изискванията на чл.59 от АПК.

3. При издаването на акта не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила.

4. Актът обаче е в противоречие с материално-правните разпоредби на закона.

Правният спор е относно срока, в който трябва да бъде подаден отчетът, и той произтича от различните текстове на ал.3 и ал.4 от ЗПП. За да се отговори на този въпрос, трябва да се направи систематичен прочит на двете разпоредби, като се съобразят разумът и целта на закона.

Разпоредбата на чл.38, ал.3, т.1 от ЗПП гласи, че отчетът за правна помощ по досъдебно производство по наказателни дела се подава след приключване на досъдебното производство с акт на прокурора.

Съгласно чл.38, ал.4 от ЗПП адвокатът е длъжен да отчете предоставената от него правна помощ в срок до една година от преустановяване на участието му в производството.

На пръв прочит между двете разпоредби съществува колизия и правна неяснота. Целта на ЗПП е да се предостави ефективна правна помощ на лицата, за да се гарантира тяхното право на защита – чл.3 от ЗПП. За да се постигне тази цел, логиката на закона предполага служебният защитник да бъде на разположение през

цялото време на досъдебната фаза, за да не се злоупотребява защитата на привлеченото към обвинение лице, освен ако служебният защитник не може да изпълнява задълженията си или ако бъде освободен или заменен от органа, ръководещ досъдебната фаза. Затова и участието на адвоката в производството се преустановява тогава, когато приключи производството. Именно за обезпечаване на ефективната правна помощ, нормата на чл.26, ал.1 от ЗПП императивно разпорежда определеният адвокат за повереник, защитник или особен представител да бъде назначен за всички фази и съдебни инстанции, освен ако има възражение за това. По аргумент от тази разпоредба поводът и конкретното процесуално действие, за които е направено искането за допускане на правна помощ, са без правно значение – както и в настоящия случай, искането е по повод мярката за неотклонение, но жалбоподателката е назначена за защитник до приключване на досъдебното производство.

Тази правна логика е следвана и от НБПП. В задължителните указания по прилагането на чл.38, ал.4 от ЗПП, които НБПП е дало на адвокатските съвети, е изложено разбирането, че преустановяването на участието на адвоката в досъдебна фаза на наказателното производство, когато адвокатът не е продължил в съдебната фаза се установява или с акт на прокурора по чл.242, ал.1 от Наказателно-процесуалния кодекс (акт за преткратяване или спиране на производството, внасяне на предложение за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание или предложение за споразумение за решаване на делото, или повдигане обвинение с обвинителен акт), или с акт на разследващия орган или прокурора за освобождаване или замяна на адвоката.

Житейската логика също изключва подаването на отчет преди приключването на досъдебното производство. Когато служебният защитник е назначен още при задържането на обвиненото лице или при разглеждането на мярката за неотклонение, той не може да знае колко още процесуални действия ще трябва да извърши и какъв ще бъде обемът на предоставената правна помощ – следователно не може да се изисква от него да представя отчет след първото процесуално действие, ако и то да е останало единственото извършено процесуално действие.

Безспорно се установи в настоящото производство, че жалбоподателката е определена за служебен защитник на обвиненото лице за цялата досъдебна фаза на производството, независимо, че искането е извършено по повод мярката за неотклонение. Обстоятелството, че оказаната правна помощ е само за представителство при разглеждане на мярката за неотклонение има значение за определяне размера на възнаграждението (както това е взето предвид от адвокатския съвет в представеното становище), но не и за сročността на подаване на отчета. Участието на жалбоподателката в производството е приключило на 25.06.2021г., когато прокурорът е прекратил частично производството в С. по отношение на обвиненото лице и е изпратил делото на компетентната прокуратура, където с оглед ефективната защита на обвиненото лице ще бъде назначен друг представител, ако има нужда. Считано от тази дата, отчетът е подаден в срока по чл.38, ал.4 във връзка с ал.3, т.1 от АПК.

Отказът на ответника да заплати на жалбоподателката възнаграждение за оказаната правна помощ не намира опора нито в закона, нито в житейската логика. Ответникът неправилно е тълкувал и приложил закона, дори в противоречие със собствените си методически указания. Фактите не са подведени под относимата правна норма, което е основание за отмяна на административния акт като незаконосъобразен.

5.Оспореният акт е издаден в противоречие с целта на закона.

Докато целта на ЗПП е да гарантира ефективна правна помощ на лицата, които се нуждаят от такава, то целта на НЗПП е да гарантира справедливото заплащане на адвокатския труд в зависимост от вида и количеството на извършената дейност. За постигане на тази цел е предвидена процедурата по заверяване на отчета от адвокатския съвет.

Тълкувайки и прилагайки неправилно разпоредбата на чл. 38, ал.4 от АПК, отчитайки срока за подаване на отчет от датата на извършеното процесуално действие, ответникът действа в противоречие с целта на наредбата.

Неспазвайки собствените си указания по прилагането на чл.38, ал.4 от ЗПП, ответникът нарушава принципа за последователност и предвидимост в административното производство, прогласен в чл.13 от АПК, с което той действа в противоречие с материалния закон и с целта му.

По тези съображения съдът отменя административния акт като незаконосъобразен на основание чл.146, т.4 т.5 от АПК и изпраща административната преписка на ответника за ново разглеждане при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона. В изпълнение на правомощието си по чл.174 от АПК съдът определя 7-дневен срок за издаване на решение по отчета, съобразно чл. 57, ал.3 от АПК.

Разноски

При този изход на спора разноските се поставят в тежест на ответника и следва да бъдат възстановени от бюджета на НБПП. На основание чл.143, ал.1 от АПК ответникът следва да заплати на жалбоподателката разноски в размер на 610 лева, от които: 10 лева държавна такса и 600 лева адвокатско възнаграждение, платено на пълномощника на жалбоподателката съобразно представения договор за правна защита и съдействие.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 във връзка с чл.173, ал.2 от АПК Административен съд София-град, Второ отделение, 38-и състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Отказ на председателя на Националното бюро за правна помощ да изплати възнаграждение по отчет с вх.№14102/2021г, обективизиран в писмо с изх.№22-202-134 от 20.01.2022г.

ИЗПРАЩА административната преписка на председателя на Националното бюро за правна помощ за повторно разглеждане при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона в 7-дневен срок от влизане на решението в сила.

ОСЪЖДА Националното бюро за правна помощ да заплати на М. В. Т. разноски в размер на 610 (шестстотин и десет) лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с

касационна жалба, подадена чрез Административен съд София-град в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: